

Dočítate sa v čísle
alebo na www.ozkovo.sk:

- **Petícia Skôr do dôchodku v parlamente** – str.1 až 2
- **Priplatky za prácu v noci, vo sviatok a cez víkend schválené** – str.1 až 2
- **Chcete viac? Vzdelávajte sa!** – str.6

PETÍCIA SKÔR DO DÔCHODKU V PARLAMENTE

Zástupcovia Odborového zväzu (OZ) KOVO odovzdali 7. februára predsedovi Národnej rady SR, Andrejovi DANKOVI, petičné hácky so 126 015-imi podpismi. Petícia Skôr do dôchodku, ktorú kováči odštartovali v októbri 2017, požaduje zastropovanie dôchodkového veku na 64 rokov a vytvorenie podmienok pre skorší odchod do dôchodku bez krátenia dôchodcovskej dávky pre viaceré kategórie pracujúcich, napr. pre ľudí, vykonávajúcich rizikové práce s bezprostredným ohrozením zdravia či pracujúcich vo viaczmennej prevádzke.

Na to, aby sa slovenský parlament mohol zaoberať podnetom občanov, je potrebné vyzbierať 100 tisíc podpisov. Kováci do parlamentu odovzdali 7 272 kusov petičných háčkov so 126 015-imi podpismi. „**Ludia nevedia, kedy pôjdu do dôchodku, preto chceme zastropovať vek odchodu do dôchodku na 64 rokov. Bol by to jeden z najnižších stropov v rámci Európy. Zároveň však pre ľudí chceme aj zavedenie tzv. pred dôchodku,**“ priblížil pred novinármi v parlamente predseda OZ KOVO Emil MACHYNA.

BUDE TO ÚSTAVNÝ ZÁKON?

Cieľom petície OZ KOVO je teda zmena súčasného dôchodkového systému, a to najmä snaha zastaviť predlžovanie veku odchodu do penzie, ktorý je v súčasnosti 62 rokov a 139 dní, a tiež vytvorenie možnosti pre skorší odchod do dôchodku bez krátenia jeho výšky. „**Rokovali sme aj s ďalšími predstaviteľmi vládnej koalície, s premiérom, ktorý takisto chce podporiť túto časť nášho návrhu,**“ uviedol predseda OZ KOVO, E. Machyna a dodal: „**Bolí by sme radi, aby to bol ústavný zákon, aby sa schválil v takej forme, aby sa tento zákon nemenil každú chvíľu, aby sme mali istotu v sociálnom systéme,**“ uviedol E. MACHYNA.

(Pokračovanie na 2. str.)

„Najväčší úspech človeka nie je v tom, že nikdy nepadne, ale v tom, že vždy opäť vstane.“
KONFUCIUS - čínsky mysliteľ, filozof a štátnik

PRÍPLATKY ZA PRÁCU V NOCI, CEZ SVIATKY A VÍKENDY PO NOVOM

Poslanci schválili 14. februára tohto roku zmeny v Zákonníku práce v oblasti príplatkov. Predchádzalo mu opätovné vrátenie návrhu do Národnej rady SR a preformulovanie viacerých nezrovnalostí. Výsledkom kompromisu je zníženie výšky niektorých príplatkov a rozdelenie ich zvyšovania na dve etapy, pričom do novely tiež pribudli viaceré výnimky. Ide o „derogačnú klauzulu“, podľa ktorej sa môžu zamestnávateľa cez kolektívne zmluvy dohodnúť na znížení sadzby za nočnú či víkendovú prácu.

NOČNÁ PRÁCA

Od 1. mája tohto roka sa pri nerizikovej práci zvýši príplatok za nočnú prácu zo súčasných 20 percent na 30 percent zo sumy hodinovej minimálnej mzdy. V druhej etape porastie od 1. mája budúceho roka na konečných 40 percent. Priplatky za rizikovú prácu porastú inak – od mája sa zvýšia z 20 % na 35 % a od 1. mája budúceho roka na 50 % zo sumy minimálnej hodinovej mzdy.

„**Zamestnávateľa, u ktorých sa prevažná časť práce vykonáva ako nočná práca, si budú môcť uplatniť výnimky. To znamená, že v kolektívnych zmluvách alebo v pracovnej zmluve môžu dohodnúť príplatok za nočnú prácu vo výške najmenej 25 % od 1. mája tohto roka a od 1. mája budúceho roka vo výške najmenej 35 %. Toto neplatí pri rizikových prácach,**“ vysvetlil minister práce, sociálnych vecí a rodiny, Ján RICHTER.

Zvýšenie minimálnej sadzby mzdového zvýhodnenia za prácu v noci sa dotkne okolo 280 tisíc zamestnancov nepretržitých prevádzok, ktorí vykonávajú nočnú prácu pravidelne, a ďalších vyše 107 tisíc zamestnancov, ktorí vykonávajú nočnú prácu len sporadicky.

PRÁCA VO SVIATOK

Za prácu vo sviatok zamestnávateľ zvýši **prídavok zamestnancom z 50 % na 100 % priemerného zárobku zamestnanca.** Dotknúť by sa to malo vyše 202 tisíc zamestnancov.

V ŽILINSKEJ KII PRED SPROSTREDKOVATEĽOM

V žilinskej automobilke KIA Motors Slovakia, spol. s r.o., sa - podobne ako vlni - komplikuje kolektívne vyjednanie. Po 5. kole spoločného vyjednania vyhlásilo vedenie žilinskej automobilky spor v kolektívnom vyjednaní a obrátilo sa na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR s požiadavkou na určenie sprostredkovateľa.

Hovorca Kia Motors Slovakia, Jozef BAČÉ informoval, že o sprostredkovateľa požiadali vzhľadom na pasívny postoj zástupcov odborovej organizácie ku kompromisom počas piatich kôl kolektívneho vyjednania. „**Kia Motors Slovakia nevidí dôvod, prečo by malo byť kolektívne vyjednanie bezdôvodne predlžované bez kompromisov zo strany odborovej organizácie,**“ vysvetlil hovorca automobilky.

Podľa predsedu Základnej organizácie Odborového zväzu KOVO KIA Žilina Miroslava CHLÁDEKA rozhodnutie vedenia akceptujú, ale považujú ho za neštandardný a nepotrebný krok vzhľadom na doteraz uskutočnených päť kôl kolektívneho vyjednania. Napriek tomu chcú byť pri komunikácii a spolupráci s určenou sprostredkovateľkou čo najviac súčinní. Zároveň M. CHLÁDEK podotkol, že tvrdenia hovorca au-

PRÁCA CEZ VÍKEND

Príplatok za prácu v sobotu bude od mája tohto roka 25 % minimálnej mzdy a od mája budúceho roka 50 % zo sumy hodinovej minimálnej mzdy.

Znovu bude možné uplatniť výnimku, a to vo výške minimálne 20 % a 45 % minimálnej hodinovej mzdy pre prácu v sobotu. Dotknúť by sa to malo približne 732 tisíc zamestnancov.

Za prácu v nedeľu od začiatku mája dostane zamestnanec pridané 50 % zo sumy minimálnej mzdy a od mája budúceho roka by už mali byť v sume minimálneho hodinového zárobku. Zamestnávateľa si budú môcť uplatniť výnimku najmenej 40 % a 90 % pri práci v nedeľu. Pociť to okolo 472 tisíc zamestnancov.

Dosahy na podnikateľov a firmy predkladateľa návrhu nevypočítali. V prvom návrhu sa hovorilo o zvýšených nákladoch o vyše 900 miliónov eur.

Obavy zamestnávateľov, že ich táto novela zlikviduje, považuje poslanec Erik TOMÁŠ (Smer-SD) za neopodstatnené. Fakty podľa neho hovoria jasne:

- **Mzdové náklady v priemysle predstavujú len 7 % celkových nákladov.**

- **Pomer miezd na HDP na Slovensku je okolo 36 %, pričom zisk až 51 %. Západné krajiny majú presne opačný pomer. Mzdy 49 %, zisk len 36 %.**

Poslanec E.TOMÁŠ pripomenul, že **Slovenská republika má najviac nadčasov, nočných aj nepretržitých zmien v Európskej únii. Až 23 %**

(Pokračovanie na 2. str.)

tomobilky o pasívnom postoji odborov pri hľadani kompromisov sú zavádzajúce, nakoľko práve vyjednávači za zamestnávateľa od novembra

(Pokračovanie na 3. str.)

PETÍCIA SKÔR DO DÔCHODKU V PARLAMENTE

(Dokončenie z 1. str.)

Tejto myšlienke je naklonený aj súčasný minister práce, sociálnych vecí a rodiny, Ján RICHTER, ktorý to viackrát verejne deklaroval.

Aj predseda NR SR Andrej DANKO uviedol, že ciele petície podporuje. „Myšlienka OZ KOVO má absolútnu podporu mňa, ako predsedu Národnej rady SR. Je nesporné, že zastopovanie odchodu do dôchodkového veku musí mať zelenú,“ skonštatoval A. DANKO s tým, že túto myšlienku podporuje aj poslanecký klub SNS.

„Vyspelé svety rozlišujú medzi odchodom do dôchodku muža a ženy. U žien by sme mali brať do úvahy materstvo a počet detí. V rámci našej diskusie som inicioval aj zamyslenie sa nad kratším vekom a stropovaním pre ženy, samozrejme, ale pri zachovaní rovnakých práv mužov a žien,“ dodal A. DANKO.

Zohľadnenie starostlivosti o deti pri skrácovaní veku odchodu do dôchodku avizoval svojho času aj minister práce, J. RICHTER s tým, že podľa neho „treba brať do úvahy, kto sa o deti reálne stará a nie to, kto ich porodí“. Minister zároveň operuje s návrhom, aby sa vek odchodu do dôchodku stanovil na 65 rokov - tak, ako je to v súdnych Čechách.

Koaličná strana Most-Híd nepovažuje za správne bez odbornej a zodpovednej diskusie stanovovať ústavnú hranicu stropu veku odchodu do dôchodku, keďže to môže predstavovať vážne bremeno pre verejné financie do budúcnosti. „Ak hovoríme, že v 65. roku by mohli ísť do dôchodku súčasní štyridsiatnici, ako to bude o 20 rokov? Dôležitejšie je, aby každý, kto je pred dôchodkom, aspoň päť rokov vopred vedel, kedy pôjde do dôchodku,“ povedal predseda Béla BURGÁR s tým, že takúto úpravu bude jeho strana iniciovať.

PRIPRAVENÍ AJ NA REFERENDUM

Kováči však vo svojom predsavzatí neustávajú: „My sme sa dohodli, že ak by náhodou neprešla petícia v nejakej podobe, tak sme pripravení zbierať ďalšie podpisy pod referendum, čo je 350 000 podpisov. Sme presvedčení, že by sme to zvládli,“ avizoval E. MACHYNA.

Foto a text: A.Fáková, TASR

ZAVEDENIE 13. a 14. PLATU

Novelou Zákonníka práce poslanci súčasne schválili aj zavedenie 13. a 14. platu. Platí to viaceré podmienok, ktoré budú musieť zamestnávateľia dodržať. Mzdárky budú musieť ich plnenie sledovať a problémy môžu byť so zúčtovaním mzdy najmä pri súbahu zamestnaní.

Čiastočné oslobodenie trinástych a štrnástych plátov od daní a odvodov sa týka aj zamestnancov, pracujúcich v štátnej a verejnej službe.

Pre zamestnávateľov budú ďalšie mzdy dobrovoľné. V dvoch etapách sa tieto platy oslobodia od daní a odvodov. Podmienkou je ich výška najmenej vo výške priemerného zárobku zamestnanca, pritom od daní a odvodov sa oslobodí len suma 500 eur. Pri súbahu výplaty mzdy od dvoch a viacerých zamestnávateľov, nesmie oslobodená suma prekročiť 500 eur od všetkých zamestnávateľov.

Trináste platy bude môcť zamestnávateľ vyplatiť v júni a štrnásty v decembri. Nárok na

Najbližšie číslo PRIORIT
vyjde 28. 3. 2018

PRÍPLATKY ZA PRÁCU V NOCI, CEZ SVIATKY A VÍKENDY PO NOVOM

(Pokračovanie z 1. str.)

v priemysle, pričom priemer v EÚ je len 11 %.

Na nočných zmenách pracuje až 240 tisíc ľudí!

Poslanec prišiel aj s vlastným pozmeňujúcim návrhom, ktorý **garantuje tieto príplatky aj pre zamestnancov v štátnom a verejnom sektore,**

minimálne v takej výške ako zamestnancom v súkromnom sektore.

Pre lepšiu ilustráciu vypracovali špecialisti OZ KOVO tabuľku, v ktorej sú tieto zmeny zachytené. Pozrite sa, ako by sa mali jednotlivé príplatky meniť a aké sú možnosti úpravy.

Príplatky od 1.5.2018 a 1.5.2019				
Druh práce	Súčasná	Schválený návrh	od 1. 5. 2018	od 1. 5. 2019
Nočná práca	20 % MM*/hodina	40% resp. 50 % MM*/hodina	30 % MM*/hodina rizik. práca 35 % MM*/hodina	40 % MM*/hodina rizik. práca 50 % MM*/hodina
			Výnimka (nie je možné uplatniť u rizikových prác): najmenej 25 % MM/hod. u zamestnávateľa u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná práca, dohodnuté v KZ	Výnimka (nie je možné uplatniť u rizikových prác): najmenej 35 % MM/hod. u zamestnávateľa u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná práca, dohodnuté v KZ
Sobota	Nie je zákonný nárok	50 % MM*/hodina	najmenej 25 % MM/hod. u zamestnávateľa u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná práca, nie sú tam odbory , zamestnávateľ má menej ako 20 zamestnancov k 31.12., je to dohodnuté v pracovnej zmluve	najmenej 35 % MM/hod. u zamestnávateľa u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky vyžaduje, aby sa prevažná časť práce vykonávala ako nočná práca, nie sú tam odbory , zamestnávateľ má menej ako 20 zamestnancov k 31.12., je to dohodnuté v pracovnej zmluve
			Výnimka: najmenej 20 % MM/hod., zamestnávateľ u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky musí pravidelne vykonávať práca v sobotu, dohodnuté v KZ	Výnimka: najmenej 45 % MM/hod., zamestnávateľ u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky musí pravidelne vykonávať práca v sobotu, dohodnuté v KZ
Nedeľa	Nie je zákonný nárok	100 % MM*/hodina	50% MM*/hodina	100 % MM*/hodina
			Výnimka: najmenej 40 % MM/hod., zamestnávateľ u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky musí pravidelne vykonávať práca v sobotu, dohodnuté v KZ	Výnimka: najmenej 90 % MM/hod., zamestnávateľ u ktorého sa vzhľadom na povahu práce alebo podmienky prevádzky musí pravidelne vykonávať práca v sobotu, dohodnuté v KZ
Sviatok	50% PM**/hodina		100%	100%
			PM**/hodina	PM**/hodina

*MM/hodina - minimálnej mzdy/hodina

**PM/hodina - priemerné mzdy/hodina

13. plat bude mať len ten zamestnanec, ktorého pracovný pomer trvá u toho zamestnávateľa k 30. aprílu nepretržite aspoň dva roky.

Oslobodenie štrnásteho platu od daní a odvodov bude podmienené tým, aby zamestnanec pracoval u zamestnávateľa nepretržite aspoň štyri roky. **Štrnásty plat bude môcť firma vyplatiť len vtedy, ak vyplatila zamestnancovi aj trinásty plat.** Pri uplatnení oslobodenia tejto mzdy musia byť splnené všetky tri podmienky:

1/ Mzda pri príležitosti vianočných sviatkov musí byť vyplatená najmenej vo výške priemerného mesačného zárobku.

2/ Zamestnanec má mať k 31. októbru príslušného roka u zamestnávateľa odpracovaných v pracovnoprávnom vzťahu aspoň 48 mesiacov

3/Zamestnávateľ vyplatil zamestnancovi mzdu pri príležitosti obdobia letných dovolení (13. plat). Keď aspoň jedna z týchto podmienok nie je splnená, návrh na oslobodenie tejto mzdy nevzniká.

Pri súbahu výplaty mzdy od dvoch a viacerých

zamestnávateľov, suma oslobodenia tejto mzdy nesmie prekročiť stanovených 500 eur. Ak jeden zamestnávateľ vyplatí zamestnancovi 13. plat vo výške 500 eur, pričom priemerný plat je 500 eur a druhý dá tomu istému pracovníkovi 13. plat 800 eur (priemerná mzda bola 700 eur), obaja zamestnávateľia si od dane oslobodia sumu 500 eur. Súbeh uplatnených oslobodení sa potom vyrovná v ročnom zúčtovaní.

Trinásty plat v sume aspoň priemerného mesačného zárobku zamestnanca by mal byť do výšky 500 eur prvýkrát oslobodený od zdravotného poistenia od tohto roku, od dane z príjmov v roku 2019 a od sociálnych odvodov až od roku 2021.

Štrnásty plat v sume najmenej priemerného mesačného zárobku sa má do výšky 500 eur prvýkrát oslobodiť od zdravotných odvodov od tohto roka, od dane z príjmov takisto od tohto roka a od sociálnych odvodov od roku 2019.

r, trend.sk

priority

mesačník OZ KOVO, vydáva OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o. Redakcia: ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica. Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk. Redakčná rada: Mgr. Bc. Pavel KÚŠ, predseda, členovia: Ing. Daniela LENGYELOVÁ, Irena ŠKROVINOVÁ, Jozef BURIAN, JUDr. Martin VAVRO, Ing. Ján ŠLAUKA, Ing. Michal KUKOLÍK. Zodpovedná redaktorka Mgr. Anita

FÁKOVÁ. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča. ISSN: 1338-3051. Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia. Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk

Z ODBORÁRSKEJ KUCHYNE

V ŽILINSKEJ KII PRED SPROSTREDKOVATEĽOM

(Dokončenie z 1. str.)

až doteraz v mzdovom návrhu neurobili žiaden ústretový krok a trvajú na svojom pôvodnom návrhu.

PRED SPROSTREDKOVATEĽKOU

Ako Miroslav CHLÁDEK zdôraznil: „**Stretnutie s určenou sprostredkovateľkou - najskôr individuálne a následne spoločne aj so zástupcami vedenia žilinskej automobilky – je naplánované na 1. marca tohto roku. Veríme, že sa nám podarí pani sprostredkovateľku, ktorá bola prítomná aj pri vľajšom kolektívnom vyjednávaní, presvedčiť, že zamestnanci si vyššie mzdy a lepší pracovný štandard zaslúžia. Tým skôr, že naše požiadavky sú reálne a realizovateľné, nakoľko sa opierajú o výborné ekonomické výsledky firmy, ktorá je dlhodobo v dobrej finančnej kondícii.**“

Dôkazom toho je, podľa predsedu odborov, aj samotná produkcia a výnosy podniku, ktoré kontinuálne rok čo rok stúpajú. Napr. v roku 2013 bolo vyrobených 313.000 vozidiel, v minulom roku to bolo už 335.600 vozidiel. „V každom roku bol prekročený plán produkcie, nehovoriac o zisku,“ uviedol M. CHLÁDEK s tým, že obzvlášť v automobilovom priemysle je momentálne výrazný priestor na rast miezd. „Podporuje ho nielen zvýšenie minimálnej mzdy, ale aj historicky najnižšia nezamestnanosť a skôr opačný problém výrobcov automobilov – nedostatočný

počet kvalifikovanej pracovnej sily.“

PROBLÉMOM DĽŽKA ZMLUVY
A MZDOVÉ NAVÝŠENIE

Ako podotkol, doterajšie vyjednávanie riešili hlavne dĺžku platnosti mzdového dodatku ku kolektívnej zmluve, ktorý doteraz vždy podpisovali na jeden rok. V tomto roku sa však vedenie žilinskej automobilky rozhodlo predĺžiť jej platnosť na tri roky. Platnosť celej kolektívnej zmluvy pritom vyprší 31. marca 2019.

V prípade zvyšovania plátov sa v návrhoch oboch strán toho veľa nezmenilo. Podľa odborov je zbytočné baviť sa o zvyšovaní plátov, keď zatiaľ nevedia, o aké obdobie pôjde. Automobilka počas piatich kôl kolektívneho vyjednávania navrhovala rast základných miezd o 4,8% v tomto roku a o ďalších 4,8% v roku 2019 a 2020.

„**My trváme na našom návrhu, aby zvýšenie základných miezd o 10% pre všetkých výrobných zamestnancov bolo dohodnuté do 31. 3. 2019, kedy končí platnosť kolektívnej zmluvy. Navrhujeme tiež zaviesť príspevok zo Sociálneho fondu pre zamestnancov, ktorí odchádzajú zo zdravotných dôvodov a viac dovolenky pre dlhodobo zamestnaných,**“ uzatvára predseda ZO OZ KOVO KIA Žilina, Miroslav CHLÁDEK.

af, mch, TASR

ROZDIELY V MINIMÁLNYCH MZDÁCH SÚ STOVKY EUR

Európsky štatistický úrad Eurostat nedávno poukázal na rozdiely v minimálnych mzdách naprieč Európskou úniou. K 1. januáru tohto roka malo zavedenú minimálnu mzdu 22 z 28 členských štátov. Výnimkou sú Dánsko, Taliansko, Cyprus, Rakúsko, Fínsko a Švédsko.

Zatiaľ, čo v členských štátoch na východe Európskej únie (EÚ) sa minimálna mzda bežne pohybuje pod hranicou 500 eur, v tých na severozápade presahuje tisíc eur. Niekde tak musia vyžiť z 261 eur, inde z takmer 2 000 eur.

Najnižšiu minimálnu mzdu v rámci EÚ malo v januári Bulharsko - 261 eur. Nasledujú Litva (400 eur), Rumunsko (408 eur) a Lotyšsko (430 eur). Naopak, **najvyššie minimálne mzdy si užívali Luxemburčania (1999 eur), Íri (1614 eur) či Holanďania (1578 eur).**

Minimálna mzda na Slovensku je 480 eur, v Česku 478 eur, v Maďarsku 445 eur a v Poľsku 503 eur.

Eurostat uvádza aj porovnanie s federálnou minimálnou mzdou v USA. Tá bola k 1. januáru 2018 pri prepočte z dolárov 1048 eur mesačne.

Rozdiely v minimálnej mzdě v členských štátoch EÚ sú podľa Eurostatu výrazne nižšie po odstránení rozdielov v cenových úrovniach. **Nominálne je mzda v Luxembursku takmer 8-násobne vyššia ako tá v Bulharsku, ale pri zohľadnení parity kúpnej sily by bola „len“ 3-násobne vyššia.**

Eurostat, aktuality.sk

Členská krajina	€
Bulharsko	261
Litva	400
Rumunsko	408
Lotyšsko	430
Maďarsko	445
Chorvátsko	462
Česko	478
Slovensko	480
Estónsko	500
Poľsko	503
Portugalsko	677
Grécko	684
Malta	748
Slovinsko	843
Španielsko	859
Veľká Británia	1401
Nemecko	1498
Francúzsko	1498
Belgicko	1563
Holandsko	1578
Írsko	1614
Luxembursko	1999

V strojárstve nárast
miezd o 5,22 %

Odborový zväz KOVO a Zväz strojárského priemyslu sa po druhom kole kolektívneho vyjednávaní dohodli a podpísali kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa (KZVS) v strojárskom priemysle, platnú na roky 2018 až 2019.

Tá od 1. februára 2018 garantuje, že tarifné mzdy, dohodnuté v KZVS, porastú v tomto roku v priemere o 5,22%, čo vo finančnom vyjadrení znamená priemerný rast každej tarifnej triedy o 31 eur. V prvých šiestich tarifných triedach predstavuje rast tarifných miezd dokonca 7,88%, čo premenené na finančné vyjadrenie znamená rast každej tarify v priemere o 37,70 eur. **Za posledné roky ide o historicky najvyššie navýšenie mzdových taríf v odvetvovej kolektívnej zmluve.**

Nedostatok zamestnancov na trhu práce vytvára tento rok veľmi dobré podmienky pre rast miezd a zlepšuje vyjednávaciu pozíciu zamestnancov v kolektívnych vyjednávaniach. Výraznejší rast miezd je prioritou OZ KOVO na všetkých úrovniach.

Naopak, zamestnávateľské zväzy sa snažia kolektívne vyjednávanie vyšších kolektívnych zmlúv eliminovať a sústrediť ho skôr na podnikovú úroveň.

Obnoviť by sa malo kolektívne vyjednávanie aj so zamestnávateľským zväzom v hutníckom priemysle, ktoré bolo prerušené na žiadosť zamestnávateľov pre vyčistenie dopadov zvyšovania príplatkov zamestnancov za prácu v noci, cez víkend a vo sviatok v rámci nedávno prijatej novely Zákonníka práce.

V podobnom duchu sa budú niest' aj najbližšie kolo vyjednávaní KZVS v elektrotechnickom priemysle.

Zamestnávateľský zväz v odvetví bytového hospodárstva s návrhom OZ KOVO na rast miezd nesúhlasí, konkrétne sa však vyjadri až po zasadnutí Valného zhromaždenia, ktoré by sa malo uskutočniť v apríli 2018.

Zamestnávateľský zväz v sklárskom priemysle najskôr navrhol nevyjednávať mzdovú časť s odôvodnením, že od účinnosti novej kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa (účinná od 1.5.2017) neuplynul ešte dostatočne dlhý čas, aby sa dalo vyhodnotiť zavedenie nových mzdových taríf. OZ KOVO, samozrejme, na vyjednávaní dodatku o mzdovej časti stále trvá.

V autobusovej doprave sa kolektívna zmluva vyššieho stupňa nevyjednáva a podpora sa sústreďuje na podnikové kolektívne vyjednávanie, najmä na aktivizáciu členskej základne.

Ďalšie informácie z kolektívneho vyjednávaní vyšších kolektívnych zmlúv vám prinesieme v najbližších Prioritách.

M.Benedeková, up.redakciu

OPRAVA

Vážení čitatelia, v článku Dôležité čísla roku 2018 na str.5 v Prioritách 1/2018 sme pri výške príspevku za nočnú prácu uvěřili číselný údaj, ktorý nezodpovedal skutočnosti.

V zmysle platnej legislatívy je stanovené, že za prácu v noci patrí zamestnancovi podľa § 123 ods. 1 Zákonníka práce okrem dosiahnutej mzdy aj **mzdové zvýhodnenie za nočnú prácu vo výške najmenej 20% minimálnej mzdy v eurách za hodinu.** Sumu minimálnej mzdy na príslušný rok ustanovuje vláda nariadením. „Pre rok 2018 ustanovila vláda nariadením minimálnu mzdu v eurách na hodinu sumou 2,759 eura; za nočnú prácu patrí od 1. januára 2018 zamestnancovi mzdové zvýhodnenie najmenej v sume 0,5518 eura za hodinu.“ Toto ustanovenie sa však novelou Zákonníka práce opäť zmení a príplatok za prácu v noci zvýši (viď tabuľka na str.2).

Za chybu i prípadné nedorozumenia sa ospravedľujeme.
Redakcia Priorit

TALIANSKE EMBRACO SMERUJE NA SLOVENSKO

Pravidlá Európskej únie (EÚ) prispievajú k tomu, že ekonomicky slabšie krajiny sťahujú pracovné miesta od svojich silnejších konkurentov - tvrdí talianske ministerstvo priemyslu. Poukazuje pritom na situáciu, keď brazílska spoločnosť Embraco plánuje presunúť výrobu z Talianska na Slovensko. Slovensko je pre spoločnosť výhodné najmä pre nižšie platy či odvody na daniach.

Ako napísala agentúra Reuters, firma Embraco, ktorú kontroluje americký výrobca domácich spotrebičov Whirlpool a ktorá má svoje zastúpenie aj na Slovensku – v Spišskej Novej Vsi – oznámila, že svoj závod na severe Talianska, vyrábajúci kompresory do chladničiek zatvorí a výrobu presunie do východnej Európy. V Taliansku tak o prácu príde 497 ľudí.

PREDVOLEBNÁ KAMPAŇ

Potvrdenie týchto plánov prišlo 19. februára, takmer dva týždne pred parlamentnými voľbami v Taliansku. Krok firmy sa tak stal súčasťou prebiehajúcej predvolebnej kampane talianskej ľavicovej vlády. To využili opozičné strany, ktoré dlhodobo obviňujú EÚ z viacerých ekonomických problémov krajiny. Zamestnanci firmy Embraco v Taliansku vyšli koncom januára do ulíc protestovať proti odchodu podniku z krajiny.

Taliansky minister priemyslu Carlo CALENDA zároveň odcestoval do Bruselu s cieľom presvedčiť eurokomisárku pre hospodársku súťaž, Margrethe VESTAGEROVÚ, že to, čo Slovensko firme Embraco ponúka, je v skutočnosti nelegálna štátna pomoc. Minister argumentuje, že je to dôvod na to, aby Európska únia presunúť prípad na súd.

SLOVENSKO - NEKALÁ KONKURENCIA?

„Jedna vec je konkurovať Francúzsku či Nemecku alebo Španielsku. Druhá vec je súperiť s tými, ktorí majú oveľa nižšiu úroveň nákladov,“ povedal C. CALENDA s tým, že presun firmy je podľa neho porušením

pravidiel, ktoré zakazujú štátnu pomoc firmám v prípadoch konkurencie medzi členskými štátmi.

Pred rokovaním s eurokomisárkou zároveň taliansky minister priemyslu v rozhlasovom rozhovore Slovensko obvinil z „nekalej konkurencie“. Uviedol, že Bratislava láka nadnárodné spoločnosti využívaním štrukturálnych fondov EÚ, čo je proti pravidlám únie. Taliansko poukazuje na to, že napríklad Slovensko má v aktuálnom rozpočtovom období 2014 - 2020 možnosť získať v rámci štrukturálnych fondov na podporu ekonomiky okolo 20 miliárd eur.

„Prípád Embraco je vážnou vecou a Európska komisia posúdi, či sa pravidlá o štátnej pomoci rešpektujú. Ale nerobme úsudky pred tým, ako spoznáme reálne fakty,“ vyjadrila sa eurokomisárka M. VESTAGEROVÁ na tlačovej konferencii v Bruseli a pokračovala: *„Každý môže mať dôvod na presun, to nie je naša vec, ale stáva sa to našou starosťou, ak sú v tom zapojené peniaze daňových poplatníkov,“* uviedla. Podľa nej by sa eurofondy mali využívať na tvorbu nových pracovných miest a nie na presun z jednej krajiny do druhej. Je však otáznym, či Európska komisia prijme nejaké rozhodnutie dovtedy, kým sa v taliansku uskutočnia parlamentné voľby.

Talianske médiá zároveň informovali, že to nie je prvýkrát, čo Embraco pohrozilo, že sa presťahuje na Slovensko, kde sú nižšie platy. Stalo sa tak v rokoch 2004 a 2014 a v oboch prípadoch spoločnosť od talianskej vlády dostala milióny eur, aby zostala.

Zdroj: TASR, HN

L'AHŠIE ZAMESTNÁVANIE CUDZINCŮV

Od 1. mája tohto roka sa majú zjednodušiť podmienky pre zamestnanie ľudí z tretích krajín, teda krajín mimo Európskej únie. Dôvodom je nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily vo vybraných profesiách, ktorých zoznam stanoví komisia na tripartitnej úrovni a bude zverejnený a ročne aktualizovaný na webovej stránke Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Zamestnávanie cudzincov z tretích krajín sa má pritom týkať len tých okresov, kde je miera evidovanej nezamestnanosti nižšia ako 5 %. Práve v týchto priemyselne rozvinutých častiach Slovenska firmy nemôžu obsadiť tisíce voľných pracovných miest. Títo zamestnanci budú môcť na Slovensku získať sezónne zamestnanie aj bez udeleného prechodného pobytu.

Zamestnávateľi však budú mať povinnosť zabezpečiť primerané ubytovanie pre vysielaných zamestnancov, ako aj povinnosť doložiť príslušné doklady, preukazujúce ich vyslanie. Zamestnávateľ pritom bude môcť zamestnať občana z tretej krajiny len v prípade, že za posledné dva roky neporušil zákaz nelegálneho zamestnávania.

Novelou sa zároveň preberajú do slovenskej legislatívy európske smernice o sezónnych pracovných miestach a vnútropridovnkovom presune a zapracované sú v ňom aj požiadavky aplikačnej praxe zákona.

Cudzinci z tretích krajín budú môcť po novom vykonávať sezónne zamestnanie v dvoch režimoch. V prvom režime sa na Slovensku budú môcť zdržať najviac 90 dní, a to na základe udeleného „schengenského“ víza a povolenia na zamestnanie, prípadne len na základe povolenia na zamestnanie, ak ide o štátno-príslušníka tretej krajiny, ktorý nepodlieha vízovej povinnosti.

Cudzinec si bude môcť pobyt predĺžiť, ak požiada o udelenie prechodného pobytu na účely sezónneho zamestnania. Ten nesmie prekročiť 180 dní, vrátane predchádzajúceho pobytu. Cudzinec dostane jeden doklad, ktorý ho bude oprávňovať na pobyt a zároveň na zamestnanie. Novela tiež stanovuje podmienky vstupu a pobytu na území SR na obdobie dlhšie ako 90 dní pre príslušníkov tretích krajín a ich rodiny v rámci vnútropridovnkového presunu. Tu je cieľom najmä uľahčenie mobility a zníženie administratívneho zaťaženia pri vymedzené kategórie zamestnancov, ktorí sú presunutí v rámci podniku v EÚ na územie Slovenska.

Ministerstvo zavádza aj špecifickú skupinu zamestnancov – štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí pracujú pre centrum strategických služieb. O ich

žiadosti o udelenie prechodného pobytu na účel zamestnania sa bude rozhodovať v skrátenej lehote do 30 dní.

Novela uľahčuje situáciu zamestnancov z tretích krajín, ktorí prídu o zamestnanie. Oproti súčasnosti budú mať 60 dní na to, aby si našli nové. Návrh predlžuje i platnosť takzvaného modrej karty na účel vysokokvalifikovaného zamestnania z troch na štyri roky.

NEDOSTATKOVÉ PROFESIE

Už v lete tohto roku ministerstvo práce stanoví zoznam nedostatkových profesií a následne uľahčí prijímanie odborníkov z Ukrajiny, zo Srbska a z Vietnamu.

„Do konca decembra 2017 zamestnávateľi na úradoch práce nahlásili najviac pracovných miest pre operátorov aj montérov strojov a zariadení. Týchto pracovných pozícií bolo voľných až 28 100,“ priblížil hovorca ministerstva práce Michal STUŠKA. Nasledovali kvalifikovaní remeselníci s 13 704 voľnými pracovnými pozíciami a nekvalifikovaní pracovníci s 10 743 voľnými pracovnými miestami. Podľa skúsenosti personálnych agentúr najviac na trhu práce chýbajú operátori výroby, IT špecialisti, elektromechanici, skladníci, obrábачi kovov a vodiči vysokozdvížných vozíkov.

ODBORY I ZAMESTNANCI NESÚHLASIA

V spoločnosti prichod zahraničnej pracovnej sily vyvoláva kontroverzie a k prijatej novele vydala svoje nesúhlasné stanovisko aj Konfederácia odborových zväzov (KOZ) SR: *„Konfederácia odborových zväzov (KOZ) SR vyjadruje vážne obavy v súvislosti s uvoľnením pravidiel zamestnávania cudzincov, prichádzajúcich na slovenský trh práce z tzv. tretích krajín, teda krajín mimo Európskej únie. Veríme, že vláda a parlament pripravia čo najskôr legislatívne zmeny, ktoré zabránia zneužívaniu zamestnancov, sociálnemu i mzdovému dumpingu a vytvorí funkčný kontrolný mechanizmus vrátane tvrdých postihov, aby nedochádzalo k zneužívaniu sociálne odkázaných ľudí.“*

Stretnutie slovenských a rakúskych hutníkov

V závere januára sa zástupcovia Rady odborov OZ KOVO U.S. Steel Košice zišli v Bratislave na pracovnom stretnutí s odborármi z Rakúska, ktorí patria pod odborové združenie zamestnancov PRO-GE a sú súčasťou Rakúskej odborovej federácie (ÖGB – Österreichischer Gewerkschaftsbund) z firmy Voestalpine.

Je to hutnícky koncern, zameraný na technologické a priemyslové výrobky z ocele a je jedným z najvýznamnejších subjektov v oblasti výroby, spracovania a vývoja náročných produktov z ocele, ekonomicky kvalifikovaných „s pridanou hodnotou“. Ich finálne výrobky smerujú predovšetkým do automobilového, železničného, leteckého i energetického priemyslu, zároveň však aj do nemenej dôležitého elektrotechnického a stavebného priemyslu.

Medzi našou firmou U. S. Steel Košice a Voestalpine je dlhoročná spolupráca - v ostatnom čase najmä dodávaním vstupného materiálu pre ich finálne produkty, a to vo forme tvárkov valcovaných za tepla, ale i oceľových brán. V požadovanej kvalite i včasnosti ich dodávok sme pre nich - ako firma - exkluzívny a zároveň spoľahlivý obchodný partner. Zaujímavé bolo konštatovanie hostí, že v súčasnosti majú dostatok zákaziek, avšak zápasia s nedostatkom vstupného materiálu vo vybraných špecifických akostiach ocele, resp. chýbajú im aj isté hrúbky i šírky valcovaného oceľového pásu. Uvítali by v rámci výrobného procesu kvantitatívne zintenzívnenie spolupráce, je to však podmienené náročnými kvalitatívnymi parametrami, ktoré, žiaľ, naša súčasná technológia nezabezpečuje. **Tým sa potvrdzuje skutočnosť, že je nevyhnutné v rámci technologických procesov uskutočniť významné strategické investície aj v našej firme, ktoré zabezpečia konkurencieschopnosť na trhu s oceľou v EÚ.**

Po informáciách o výrobných procesoch, či obchodnej spolupráci významných hutníckych firiem v srdci EÚ, v ktorých hmatateľne pôsobia naše odborové zväzy (OZ KOVO a PRO-GE), začala na spoločnom stretnutí so zástupcami Rady odborov OZ KOVO intenzívna diskusia o aktuálnych odborárskych témach, ako aj výmena informácií a pravidiel o pracovnom čase, podmienkach a bezpečnosti práce, dosiahnutých úrovni miezd, ale aj sociálnych podmienkach, zdravotnom a dôchodkovom zabezpečení. Atraktívnou témou boli aktuálne podmienky odchodov do dôchodku z pohľadu zamestnancov, pracujúcich v nepretržitých prevádzkach. Nemenej dôležitou témou boli konkrétne podmienky kolektívneho vyjednávania v hutníckom sektore, rozširovanie dohodnuté kolektívnej zmluvy, jej účinnosť, ale aj jednotlivé dohodnuté benefity pre zamestnancov.

Na záver sa obe strany zhodli, že pre vzájomný progres v odborárskej činnosti je nevyhnutná takáto príkladná komunikácia a spolupráca. Aj preto sme sa dohodli na ďalšom jesennom pracovnom stretnutí, tentoraz v Rakúsku.

Text a foto: Ing. Juraj VARGA
predseda Rady odborov OZ KOVO U. S. Steel Košice

Nepriamo to potvrdil aj nemenovaný zamestnanec z firmy v Trnavskom kraji: *„Už dnes v našej fabrike pracujú desiatky Ukrajincov. Niektorým ľuďom prekáža, že pridelenú prácu nestihajú robiť tak dobre, iní sa zas boja požiadať o zvýšenie platu, keďže ich môže nahradiť lacnejší Ukrajinec,“* povedal a dodáva: *„Celkovo ľudia zatiaľ s cudzincami vychádzajú dobre a hádam to tak ostane aj v budúcnosti.“*

Za nedostatkové opatrenie považujú odborári aj reštrikčné opatrenie, týkajúce sa maximálneho limitu pre zamestnávanie občanov z tzv. tretích krajín na najviac 30 % z celkového počtu zamestnancov u zamestnávateľa. *„Limit 30 % nie je strop pre celkové obmedzenie počtu cudzincov z tretích krajín, ale iba limit, pri ktorom zamestnávateľ môže využiť zrýchlené konanie na zamestnanie cudzincov, čiže zamestnávateľ môže zamestnať akýkoľvek počet cudzincov, ale iba do 30 % môže využiť zrýchlené konanie,“* vysvetľuje KOZ SR. Podľa odborárov, zvyšujúci sa podiel cudzincov, ochotných pracovať za nižšie mzdy s benevolentným prístupom k legislatíve má takticky negatívny, až likvidačný dosah na kolektívne vyjednávanie či organizovanie štrajkov. *„Táto nastavená pravidlá vytvárajú ešte väčší tlak na už teraz personálne či finančne poddimenzované inšpekcie v oblasti práce, čo vytvára priestor pre obchádzanie nastavených pravidiel a legislatívnych podmienok,“* dodáva KOZ SR. TASR, KOZ SR, Trend

Z KOVÁCKEJ KUCHYNE

ÚSPEŠNÉ VYJEDNÁVANIE V PHOENIX SERVICE

Na území priemyselného parku košického U.S.Steel pôsobí okrem menovanej kmeňovej spoločnosti i niekoľko ďalších firiem, v ktorých sa poctivou prácou živí ďalších niekoľko stoviek zamestnancov.

Na jeseň 2016 sme - v zmysle platnej legislatívy - rozšírili portfólio zastupujúcich zamestnancov zamestnávateľa firmy Phoenix Service Slovensko, spol. s r.o. Košice, ktorá sa zaoberá najmä spracovaním vznikajúcej trosky a čistiaciach služieb pri výrobe ocele v oceľiarniach v USSK.

Po oznámení a akceptovaní vedením spoločnosti Phoenix Service Slovensko si odborovo organizovaní zamestnanci v Základnej organizácii OZ KOVO OCELIARENÍ - pod vedením Juraja VARGU - pripravili spoločne návrh kolektívnej zmluvy, ktorá vyjadrovala „objednávku“ zamestnancov spoločnosti. Kolektívne vyjednávanie boli intenzívne vo všetkých jej častiach. Po siedmich mesiacoch toto vyjednávanie vyvrcholilo nezhodou medzi sociálnymi partnermi a vyjednávací proces bol následne na jeseň 2017 „dokonaný“ pred sprostredkovateľom, určeným Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Takto dojednaná nová kolektívna zmluva potom nadobudla účinnosť 1. novembra 2017.

Cieľ odborových vyjednávačov sa naplnil. V mzdovej časti dynamizáciu miezd zamestnan-

cov zabezpečil vzniknutý nárok na 13. plat vo výške 350 eur, navýšenie príplatku za prácu vo sviatok zo súčasnej platnej úrovne ZP z 50% na 75% priemerného zárobku zamestnanca, navýšenie hodinovej mzdy i vznik benefítov sociálnej časti kolektívnej zmluvy, čo zabezpečuje tiež významné parametre, ktoré boli premietnuté z predstáv zamestnancov do kolektívnej zmluvy. Samozrejme, bola to aj významná skúsenosť v rámci procesu kolektívneho vyjednávaní, pričom napätý sociálny dialóg uvoľnila vzniknutá kolektívna zmluva, ktorá je kompromisným výsledkom sociálnych partnerov, potvrdením pravidla hry win – win (hra, v ktorej všetci profitujú). Sociálni partneri budú oteraz každoročne dohadovať mzdovú časť kolektívnej zmluvy, vzniknúť zmeny Zákonníka práce, prípadne ďalšie špecifikácie v inej oblasti externej legislatívy.

Aj tento reálny príbeh, začínajúci vznikom odborárskej organizovanosti až po prvú zmluvnú dohodu je dôkazom toho, že kolektívne vyjednávanie je najúspešnejšou cestou k naplneniu predstáv zamestnancov v duchu kampane OZ KOVO „Za vyššie mzdy“, ktorej benefity najvýraznejšie zdieľajú samotní zamestnanci.

Ing. Juraj VARGA,

predseda Rady odborov OZ KOVO USSK

Z VÝBOROV RRP OZ KOVO V REGIÓNOCH

V priebehu februára sa v regiónoch uskutočnili tri zasadnutia Výborov Regionálnych rád predsedov OZ KOVO. Najskôr - 7. februára v Košiciach, následne 13. februára v Prešove a nakoniec - 23. februára v Žiline. Posledné menované bolo dvojregionálne, určené pre predsedov Mandátových obvodov OZ KOVO zo Žilinského a Banskobystrického kraja.

Témy rokovaní boli viac- menej obdobné. Zúčastnení v Košiciach a Žiline sa prostredníctvom predsedu Rady OZ KOVO – Emila MACHYNU a v Prešove ústami podpredsedníčky Rady OZ KOVO - Moniky BENEDEKOVEJ - dozvedeli najnovšie informácie zo zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady (triparity), Konfederácie odb. zväzov SR a tiež z predsedníctva Rady OZ KOVO.

Spomínal sa nedávno schválený zákon o službách v zamestnanosti (okrem iného upravuje aj podmienky zamestnávania cudzincov z tretích krajín) a novela Zákonníka práce v kontexte postupného zvyšovania príplatkov za prácu

40 tisíc ľudí a do predčasného dôchodku cez 17 tisíc ľudí, čo je pomerne veľké číslo a svedčí o tom, že ľudia sú z práce vyčerpaní - fyzicky i psychicky - chcú si na penziu oddýchnuť a trochu sa zregenerovať, a to v prípade predčasného dôchodku aj za cenu nižšej dôchodkovej dávky.

Zazneli aj informácie o pripravovanej úprave zákona o ochrane osobných údajov i o pripravovanej aktivácii elektronických schránok pre občianske združenia - vrátane odborových zväzov (podľa zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci), prostredníctvom ktorých majú začať úrady od 1. mája doručovať neziskovým organizáciám všetky oficiálne dokumenty a obojstranne komunikovať. Či však bude tento termín dodržaný a do akej miery sa dotkne jednotlivých základných organizácií, je zatiaľ otázne.

Na záver sa spomenulo, že OZ KOVO si v tomto roku pripomína pôsobivú, 25. výročie svojho vzniku. Pri tejto príležitosti sa plánuje viacero aktivít - od zorganizovania slávnostného zasadnutia Rady OZ KOVO s prizvanými hosťami (v máji 2018), po vydanie pamätnej publikácie o histórii OZ KOVO, až po súťažný kvíz pre všetkých kovákov, ktorého otázky budeme až do konca roka uverejňovať na poslednej strane Priorít.

Text a foto: A.FÁKOVÁ

v noci, vo sviatok a cez víkendy, ako aj zavedenie 13. a 14. platu. V rámci informácií z kolektívneho vyjednávaní vyšších odvetvových zmlúv sa prítomní dozvedeli o uzavretí kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa v strojárskom priemysle (podrobnejšie na str. 4).

Vedenie zväzu sa opakovane poďakovalo všetkým kovákovi i verejnosti za podporu petície Skôr do dôchodku, ktorú začiatkom februára zástupcovia OZ KOVO odovzdali v parlamente predsedovi Národnej rady SR, Andrejovi DANKOVI. Dôležitosť tejto témy podčiarkol aj nedávno zverejnený štatistický údaj, ktorý interpretoval predseda E. MACHYNA a podľa ktorého odišlo na Slovensku vlní do riadneho starobného dôchodku okolo

ZO ZASADNUTIA MLADÝCH USSK

Prvé tohtoročné zasadnutie mladých odborárov spolu s predsedom Rady odborov OZ KOVO v U.S.Steel Košice - Ing. Jurajom VARGOM - sa uskutočnilo v druhej polovici januára, presne 18.1.2018.

Na stretnutí sme predložili návrh ročného plánu našich aktivít spolu s finančným rozpočtom jednotlivých akcií na rok 2018. Tvorbe plánu predchádzali viacero dlhých rokovaní zástupcov mladých odborárov s predsedami jednotlivých Základných organizácií Rady odborov OZ KOVO U.S.Steel Košice o možnom spôsobe financovania našej činnosti. Výsledkom bolo napokon prijatie uznesenia o financovaní činnosti mladých v závislosti od počtu členov OZ KOVO v košických železiarňach do 35 rokov.

Jeden z hlavných bodov tohtoročného plánu ktorý sme začali aktívne pripravovať, je prezentácia odborov na stredných odborných školách v Košickom regióne. Prednášky sú určené pre žiakov maturitných ročníkov stredných škôl a ich hlavnou myšlienkou je uviesť žiakov do pracovno-právnej problematiky na pracovnom trhu. Sme presvedčení, že je to bude veľký prínos nielen pre žiakov, ale aj pre samotné stredné školy i náš odborový zväz. S prípravou prezentácie nám aktívne pomáha člen predsedníctva Rady OZ KOVO za Košický región - Ján ŠLAUKA - za čo mu aj touto cestou ďakujeme.

Maroš HOPKO

člen Komisie mladých odborárov OZ KOVO USSK

ZAOŠTRENÉ NA ŽILINSKÝ REGIÓN

• **Dňa 3. februára 2018** sa v priestoroch Domu odborov v Žiline konala ustanovujúca členská schôdza novej Základnej organizácie OZ KOVO ADAMPOL Žilina.

Spoločnosť ADAMPOL Slovakia s.r.o. pôsobí v závide spoločnosti Kia Motors Slovakia s.r.o. pri Žiline, kde zabezpečuje finálnu kontrolu a ošetrovanie karosérie a podvozkov a distribúciu i uskladnenie všetkých motorových vozidiel, vyrobených v slovenskom závode KIA Motors Slovakia. Zamestnáva približne 320 zamestnancov. Pri prvom stretnutí členov Výboru ZO a zástupcami zamestnávateľa bolo zo strany generálneho manažéra spoločnosti prisľúbená korektná spolupráca s odborovou organizáciou. V súčasnosti odborová organizácia čaká na podklady od zamestnávateľa, ktoré sú dôležité pre prípravu návrhu kolektívnej zmluvy.

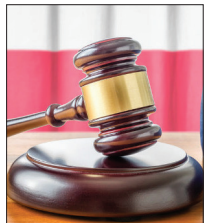
• **Dňa 8. februára 2018** bolo ukončené kolektívne vyjednávanie v spoločnosti AHP HYDRAULIKA, a.s., závod Turčianske Teplice, kde pracuje približne 38 zamestnancov. Spoločnosť, zaoberajúca sa výrobou a predajom axiálnych piestových čerpadiel, motorov série 20 a výrobou a predajom zeme-vrtného náradia sa po dlhoročných finančných problémoch začína zotavovať. Počas konštruktívneho kolektívneho vyjednávaní sa zástupcom zamestnancov podarilo so zamestnávateľom uzavrieť kolektívnu zmluvu na ďalšie 2 nasledujúce roky. V kolektívnej zmluve sa dohodlo, že si zamestnanci od 1.4.2018 prilepšia minimálne o 30 eur mesačne v základnej mzde. Toto navýšenie predstavuje zvýšenie priemernej mzdy zamestnancov približne o 4,5%.

• **Dňa 21.2.2018** bolo ukončené kolektívne vyjednávanie v spoločnosti GGB Slovakia s.r.o. v Sučanoch, špecializujúcej sa na výrobu kĺzných ložísk. Odborovej organizácii sa počas vyjednávaní podarilo dohodnúť zvýšenie základnej mzdy zamestnancov minimálne o 3% a priemerná mzda zamestnancov spoločnosti sa tak v roku 2018 zvýši o 4,5%

Spracoval Ing. Michal KUKOLÍK vedúci Metodického pracoviska OZ KOVO Ban.Bystrica

NORMOVANIE PRÁCE

V súvislosti s problematikou normovania práce, ktorá býva v pravidelných intervaloch zdrojom viacerých otázok našich členov, vám prinášame nasledovnú relevantnú právnu úpravu, ktorú je potrebné v prípade zavádzania, resp. zmeny noriem spotreby práce reflektovať zamestnávateľom.

Text pripravila JUDr. Mária KASANOVÁ, právnička Metodického pracoviska OZ KOVO v Banskej Bystrici:

Podľa ust. § 133 ods. 1 Zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce (ďalej len „ZP“): „Zamestnávateľ môže určiť normy spotreby práce. Pri určovaní požadovaného množstva práce a pracovného tempa musí vziať do úvahy pracovné tempo primerané fyziologickým a neuropsychickým možnostiam, právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, čas na osobnú očistu po skončení práce a čas na prirodzené potreby zamestnanca.“

Podľa ust. § 133 ods. 2 ZP: „Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby predpoklady na uplatnenie noriem spotreby práce boli utvorené pred začatím práce. Normy spotreby práce a ich zmeny sa musia zamestnancom oznámiť vždy pred začatím práce a nesmú sa uplatňovať so spätnou platnosťou.“

Podľa ust. § 133 ods. 3 ZP: „Ak zavádzanie a zmeny noriem spotreby práce nie sú dohodnuté v kolektívnej zmluve, zamestnávateľ zavádza normy a vykonáva ich zmeny až po dohode so zástupcami zamestnancov; ak k dohode nedôjde do 15 dní od predloženia návrhu, rozhodne príslušný inšpektorát práce podľa osobitného predpisu.“

Z uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že zamestnávateľ môže určiť normy spotreby práce, avšak pre ich určenie platia pravidlá, ktoré je zamestnávateľ povinný dodržiavať. Tieto pravidlá sú dané na jednej strane Zákonníkom práce, ale aj ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä predpismi týkajúcimi sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Ďalším dôležitým ustanovením, majúcom vzťah k normovaniu práce, resp. k jeho zmenám, vyplýva zo Zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ide najmä o ust. § 30 ods. 1 písm. a) a b) uvedeného zákona v zmysle ktorého:

Zamestnávateľ je povinný:

a) zabezpečiť opatrenia, ktoré znížia expozíciu zamestnancov a obyvateľov fyzikálnym, chemickým, biologickým alebo iným faktorom práce a pracovného prostredia (ďalej len „faktory práce a pracovného prostredia“) na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň, najmenej však na úroveň limitov ustanovených osobitnými predpismi,

b) zabezpečiť posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a na základe tohto posúdenia zabezpečiť vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika v

spolupráci s pracovnou zdravotnou službou podľa § 30a ods. 3; zamestnávateľ zabezpečí posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a vypracovanie písomného posudku o riziku aj pri každej zmene pracovných podmienok, ktorá by mohla mať vplyv na mieru zdravotného rizika alebo kategóriu práce z hľadiska zdravotného rizika.

Tiež platí, že zamestnávateľ je povinný poskytnúť kópiu posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotného rizika podľa písmena b) zástupcom zamestnancov.

Pozn.: ide o novelu zákona 355/2007 Z.z., ktorá nadobudla účinnosť 01.12.2017.

Taktiež si dovoľujem poznamenať, že s ohľadom na ust. § 149 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce a v nadväznosti na ust. § 29 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti práce u zamestnávateľa, u ktorého pôsobí odborová organizácia, má odborový orgán právo vykonávať kontrolu nad stavom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Pritom má právo kontrolovať, ako zamestnávateľ plní svoje povinnosti v starostlivosti o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a či sústavne utvára podmienky bezpečnej a zdravotne neškodnej práce, pravidelne preverovať pracovisko a zariadenie zamestnávateľa pre zamestnancov a kontrolovať hospodárenie zamestnávateľa

s osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami.

Ak zmenou noriem spotreby práce dochádza k zmene pracovných podmienok (nakoľko pracovnými podmienkami sú aj bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci), ktorá by mohla mať vplyv na mieru zdravotného rizika alebo kategóriu práce z hľadiska zdravotného rizika zamestnávateľ je povinný zabezpečiť posúdenie zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia a vypracovanie písomného posudku o riziku.

Zavádzanie resp. zmena normy spotreby práce nepredstavuje svojvoľu zamestnávateľa, ale musí

byť výsledkom objektívneho posúdenia zdravotného rizika zamestnancov, nakoľko s ohľadom na čl. 3 ako aj na ust. § 148 Zákonníka práce majú zamestnanci právo na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a zamestnávateľ má povinnosť v rozsahu svojej pôsobnosti sústavne zaisťovať bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov (§ 147 Zákonníka práce).

Ďalšie povinnosti zamestnávateľa v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci upravuje osobitný zákon, týmto zákonom je aj vyššie uvedený Zákon č. 355/2007 Z.z.. To znamená, že aj pri zavádzaní či zmene noriem spotreby práce je zamestnávateľ viazaný právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pričom podľa ust. § 39 ods. 1 Zákonníka práce, **právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sú predpisy na ochranu života a predpisy na ochranu zdravia**, hygienické a protiepidemické predpisy, technické predpisy, technické normy, dopravné predpisy, predpisy o požiarnej ochrane a predpisy o manipulácii s horľavinami, výbušninami, zbraňami, rádioaktívnymi látkami, jedmi a inými látkami škodlivými zdraviu, ak upravujú otázky týkajúce sa ochrany života a zdravia.

S ohľadom na ust. § 149 ods. 1 písm. a) a § 239 Zákonníka práce majú právo zástupcovia zamestnancov požiadať od zamestnávateľa predloženie príslušných podkladov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, teda v prípade, ak normovanie resp. jeho zmena predstavuje zmenu **pracovných podmienok, ktorá by mohla mať vplyv na mieru zdravotného rizika alebo kategóriu práce z hľadiska zdravotného rizika je v záujme zástupcov zamestnancov požiadať zamestnávateľa o preukázanie zhodnotenia zdravotných rizík.** mk

VIŠŠÍ PRÍSPEVOK PRI DOCHÁDZANÍ ZA PRÁCOU

Zvýšiť záujem ľudí vycestovať za prácou a motivovať ich vyšším finančným príspevkom si dáva za cieľ novela zákona o službách zamestnanosti, ktorú v januári schválil slovenský parlament.

Príspevok na dochádzku za prácou stúpne zo 135 eur na 200 eur. Zároveň sa pri ňom skráti podmienka, týkajúca sa vzdialenosti zo 70 kilometrov na 50 kilometrov.

Právna norma umožní poskytovanie príspevku na dochádzku za prácou bez ohľadu na vymedzenie spôsobu dopravy do zamestnania, a to vypustením obmedzenia dochádzania za prácou len hromadnými dopravnými prostriedkami.

Vypustí sa aj obmedzenie poskytovania príspevku na dochádzku za prácou v rámci jednej obce a predĺži obdobie poskytovania príspevku pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie – obdobie, ako pri poskytovaní príspevku na podporu mobility za prácou.

Novelou sa zaviedie i úplne nový príspevok - na presťahovanie sa za prácou, ktorý má byť v maximálnej výške 4000 eur, v prípade manželov má príspevok dosiahnuť 6000 eur. Jeho pobratelia však budú musieť preukázať vynaložené náklady.

Či sa podarí ľuďom motivovať, aby začali za prácou cestovať, ukáže najbližšia budúcnosť. Nedávny prieskum ukázal, že ženy sú menej ochotné cestovať za prácou ako muži. Menej sa chcú presúvať aj starší ľudia. Najvýraznejšie sú ochotní cestovať mladí do 24 rokov, pretože ešte nie sú „zakorenení“ v rámci svojho regiónu.

Mnohí ľudia, ktorí sú ochotní sťahovať sa, pritom skôr uprednostňujú odchod do zahraničia. Ak už totiž majú opustiť svoj domov, chcú ísť tam, kde by dokázali zarábať podstatne viac, než vo svojom regióne.

r, TASR

VZDELÁVAJTE SA S OZ KOVO

Vážení priatelia, kováci.

Nezabudnite, že aj v roku 2018 vám Odborový zväz KOVO ponúka možnosť zúčastniť sa odborných vzdelávacích kurzov z rôznych oblastí. Pripravili sme pre vás množstvo zaujímavých vzdelávacích aktivít, na ktoré vás srdečne pozývame, pričom pevne verím, že každý z vás si nájde príležitosť, ktorú potrebuje pre svoj osobný a odborný rozvoj.

Do súčasného katalógu vzdelávania, ktorý si viacerí mohli nájsť vo svojich mailových schránkach a nájdete ho aj na web stránke www.ozkovo.sk - v sekcii Vzdelávanie - sme zaradili

pravidelne sa opakujúce odborné semináre z individuálnych a kolektívnych pracovnoprávných vzťahov a ekonomiky, ako aj nové témy, zamerané na osobný rozvoj a prácu s novými médiami.

Spolu s našimi lektormi sa už teraz na vás teším

PS: V prípade záujmu o tlačenú verziu katalógu vzdelávania na rok 2018 sa, prosím, obráťte na príslušné Metodické pracovisko OZ KOVO v Bratislave, Banskej Bystrici či Prešove.

Ing. Tímea SZABOÓVÁ, vedúca Úseku ZIBP a vzdelávania OZ KOVO

ZO ZAHRANIČIA

VLÁDA SÚHLASÍ S OBCHODNOU DOHODOU CETA

Vláda SR súhlasí s uzavretím obchodnej zmluvy CETA s Kanadou. Návrh na jej uzavretie schválila na svojom februárovom zasadnutí. Cieľom Komplexnej hospodárskej a obchodnej dohody medzi Kanadou a Európskou úniou a jej členskými štátmi je vzájomná liberalizácia obchodu s tovarom a službami, ako aj prijatie pravidiel pre otázky, týkajúce sa vzájomného obchodu v súlade s pravidlami Svetovej obchodnej organizácie (WTO). **Keďže ide o medzinárodnú zmluvu, ktorá má prednosť pred zákonmi, schváliť ju bude musieť aj parlament.**

Návrh na uzavretie dohody prešiel kabinetom napriek odporu z pripomienkového konania, kde občianske združenie Brečtan a Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny vzniesol zásadnú pripomienku, týkajúcu sa ťažby rádioaktívnych nerastov. Žiadali dohodu CETA doplniť o aktuálne zákony, účinné na Slovensku, podľa ktorých je zakázané dobývať rádioaktívne nerasty, ak s tým nevyslovia v referende súhlas dotknuté obce a tiež je zakázané používať technológie kyanidového lúhovania. Ministerstvo hospodárstva SR sa však ešte v rámci pripomienkového konania vyjadrilo, že úprava textu už v súčasnosti nie je možná, avšak obavy vo vzťahu k ťažbe uránu považuje za neopodstatnené. Rezort tiež navrhol informovanie kanadskej strany listom o aktuálnej slovenskej legislatíve. List ministra hospodárstva s touto požiadavkou bol pritom odoslaný eurokomisárke pre obchod Cecilia Malmström koncom januára tohto roku.

Priamy dopad uzavretia obchodnej dohody Európskej únie s Kanadou na slovenské hospodárstvo by však mal byť minimálny. Podľa predkladaného materiálu by hospodársky rast krajiny mala dohoda

podporiť iba na úrovni 0,013 % hrubého domáceho produktu. Dôvodom je nízka obchodná výmena medzi Slovenskom a Kanadou, ako aj skutočnosť, že 80 % vybraného cla smeruje do rozpočtu Európskej únie. Slovensko však v prípade tejto dohody môže ťažiť z nepriamych vplyvov na tie firmy v krajine, ktoré sú súčasťou regionálnych dodávateľských reťazcov.

Dohodu CETA podpísali zástupcovia Európskej únie a predseda kanadskej vlády Justin TRUDEAU ešte 30. októbra 2016. Následne vo februári 2017 bola schválená Európskym parlamentom, čím sa skončili vnútorné schvaľovacie postupy dohody v rámci únie. Keďže však ide o zmiešanú úniou zmluvu, ktorá pokrýva tak oblasť spoločných právomocí Európskej únie, ako aj jej členských štátov, je potrebné aj jej schválenie v národných parlamentoch. Sita

NEMCI VYŠTRAJKOVALI VYŠŠIE PLATY I KRATŠÍ ČAS

Odborový zväz IG Metall sa zo zamestnávateľmi 6. februára tohto roku dohodol na nových podmienkach odmeňovania a dĺžke pracovného času. Ukončil sa tým spor, pre ktorý zamestnanci nemeckého priemyslu týždeň predtým uskutočnili sériu 24-hodinových štrajkov. Súčasťou dohody je zvýšenie miezd o 4,3 % s účinnosťou od 1. apríla do marca 2020.

Zamestnanci si tiež budú môcť skrátiť pracovný týždeň z 35 na 28 hodín v prípadoch, ak sa musia starať o deti alebo o starých a chorých príbuzných. Výmenou za to odbory súhlasili s požiadavkou, aby mohli firmy navýšiť počty ľudí v úväzkoch s dlhším 40-hodinovým pracovným týždňom.

Dohoda, uzavretá v Bádensku - Württembersku, je považovaná za pilotnú pre celkom 3,9 milióna nemeckých zamestnancov, pracujúcich v kovopriemysle a v elektrotechnike. Na podporu svojich

požiadaviek sa v Nemecku do výstražných štrajkov zapojilo takmer milión pracovníkov.

TASR, Reuter

OS KOVO PODPORIL NAJVVYŠŠÍ SÚD

Najvyšší súd českej republiky v spore kórejskej firmy Daechang Seat v Trinci a Odborového svazu (OS) KOVO v Českej republike rozhodol, že tajné odbory - nazývané „zoskupenie členov“ - majú rovnakú silu ako verejné a zamestnávateľ musí toto anonymné zoskupenie členov brať vážne. Firma tvrdila, že zoskupenie členov nie je žiadna odborová organizácia a odmietala s odborármi rokovať.

Inštitút takzvaného zoskupenia členov, prezývaného ako tajné odbory, v ktorých členovia zostávajú pred zamestnávateľom anonymní, vznikol v roku 2013 pod OS KOVO. Jeho profesionálni odborári potom členov spomínaného zoskupenia zastupujú a kolektívne za nich vyjednávajú, napr. pri zvýšení plátov alebo pri

zlepšení pracovných podmienok. Tajné členstvo v odboroch je zatiaľ možné len v kovovýrobných firmách a túto možnosť doteraz využili v zhruba v tridsiatke firiem.

To, že osobitný druh odborov vznikol práve pod OS KOVO, má podľa J. SOUČKA svoje dôvody: „Pod našim zväzom je najväčšie percento zahraničných firiem zo všetkých kútov sveta. Snažia sa zo zamestnancov vyžmýkať maximum bez ohľadu na český právny poriadok. Zamestnanci chcú ventilovať svoju nespokojnosť,“ povedal J. SOUČEK. Podľa odborárov sa ale niekedy ľudia boja, že by ich kvôli členstvu v odboroch mohol zamestnávateľ šikanovať v práci, alebo je dokonca vyhodit.

ČTK, up. red.

KRÁTKO

PÄTINA VÝDAVKOV NA POTRAVINY

Slovákovi každý mesiac ukroja nákupy potravín a nealkoholických nápojov z celkových nákladov 19,2 %, čiže takmer pätinu, pričom európsky priemer je 12,2 %. Vyplýva to z analýzy Slovenského farmárskeho družstva (SFD), ktorá bola vypracovaná na základe údajov Štatistického úradu SR a Eurostatu. Celkové mesačné náklady jedného člena slovenskej domácnosti predstavovali v roku 2017 v priemere 358,4 eura. Na druhom mieste sú výdavky spojené s bývaním, vrátane energií, čo predstavuje 65,9 eura mesačne. Zároveň až desiatinu zo svojich nákladov Slováci precestujú. Potraviny najviac ukrájajú z mesačných výdavkov obyvateľom Košického kraja (21,9 %). Obyvatelia Bratislavského kraja pociťujú finančnú záťaž v tomto smere v najmenej miere, a to najmä z dôvodu častejšieho stravovania v reštauráciách (16,4 %).

INFLÁCIA STÚPLA NA 2,4 %

Rast spotrebiteľských cien akceleruje. V januári totiž inflácia dosiahla 2,4 %. Januárový rast cien bol pritom najvyšší za posledných päť rokov, keď rovnako o 2,4 % rástli ceny naposledy v januári 2013. Medzimesačne v januári ceny stúpili oproti decembru o 0,8 %, kým v decembri oproti novembru sa nezmenili. Ako ďalej informoval Štatistický úrad SR, v medzioročnom porovnaní vzrástli v januári najmä ceny za potraviny a nealkoholické nápoje o 6,8 %. Oproti vlaňajšiemu januáru však zdražela aj doprava o 2,8 %, reštaurácie a hotely o 2,7 %, rozličné tovary a služby o 2,1 %, alkoholické nápoje a tabak o 1,8 %, rekreácia a kultúra o 1,5 %, bývanie, voda, elektrina, plyn a ostatné palivá o 1,3 %, vzdelávanie o 1,1 % a odevy a obuv o 0,6 %. Nezmenili sa ceny za pošty a spoje.

LACNEJŠIE PALIVO

Palivá na pumpách začínajú po dlhom čase lacnieť. Končí sa niekoľkomesačné obdobie, počas ktorého ceny neustále rástli, čo netešilo mnohých vodičov. Liter benzínu Natural 95 stál ešte vlni v lete priemerne 1,06 eura a na konci januára tohto roka cena vystúpila na 1,34 eura. V posledných dňoch klesla na 1,32 eura a mala by ísť ešte o niekoľko centov nižšie. Dôvodom je pokles cien ropy, ktorá je čoraz viac predmetom geopolitických hier. Najnovšie ceny čierneho zlata zamierili dole aj z dôvodu otvárania nových ložísk v USA. „Cena benzínu by sa mohla vrátiť pod 1,30 eura za liter, a tak aj zotrvať, a cena nafty by sa mohla pohybovať okolo 1,15 eura za liter,“ hovorí analytik J&T Banky Stanislav PÁNIS.

CENY BYTOV DOSIAHLI STROP

Štvrtý kvartál minulého roku priniesol pokles hodnoty bývania v priemere. Pomohlo mu najmä zlacnenie domov. Byty však dosiahli strop. Podľa analýzy Národnej banky Slovenska sú najdrahšie v novodobej histórii. Priemerná cena za štvorcový meter bytu prekonalá aj krízový rok 2008. V medzikvartálnom porovnaní vzrástla ich cena o 34 eur na 1 639 eur za štvorcový meter. Priemerne stál minulý rok na Slovensku štvorcový meter v bytových jednotkách 1 602 eur, čo je dokonca o 28 eur viac, ako to bolo počas krízy. Rýchlejšie v závere roku rástli ceny dvojizbových, trojizbových a štvorizbových bytov, spomalil sa však rast cien jednoizbových bytov a pri päťizbových bytoch sa ich priemerná cena znížila.

red.rb, Sita, TASR

25. ROKOV OZ KOVO – súťazte s nami!

Milí priatelia, kováci.

V tomto roku si Odborový zväz KOVO pripomína 25. výročie svojho vzniku.

Pri tejto príležitosti sme sa rozhodli pripraviť pre vás súťažný kvíz. Počnúc dnešným číslom budú až do decembra 2018 v každom z vydaní Priorít zverejnené súťažné otázky, súvisiace so vznikom či pôsobením Odborového zväzu KOVO.

Vašou úlohou bude najneskôr do 25. dňa nasledujúceho mesiaca poslať správne odpovede - či už prostredníctvom sms správ,

Krížovky s úsmevom

	značka automobilov	vzorec sulfidu zlatnatého	dám za peniaze	4. časť tajničky	vyhnutý kočovník	vzťahujúca sa na lovca	Dohovára otec synovi: - Syn môj, počul som, že chodíš za susedkou oproti. - No hej, oči,... a to je zlé? - Nie, veď ... (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)			
pchaním natlačil										
grobiansky							ozdobí, okrášli	Pomôcky: NSU, amarant, HNA, crimp	2. časť tajničky	babrú (expr.)
žalostne								EČV Stropkova vydávalo tikot		
	poodtínajú	riaditeľ (hovor.) 1. časť tajničky								
oválna plocha						pružná tkanina crkal, chlípál				
skratka rotmajstra						vyskakovával robotník v dokoch				
skratka ústredného výboru			driapu (kniž.) bľačal, ručal							
zajačí trus						rímske číslo 49 britské platidlo			3. časť tajničky	okrasná rastlina
vyslovoval citoslovce ujú							žrde na vozoch krivá čiara			
	okáľ (zdrob.) vyhol							značka amerícia mužské meno		
halucínácia						listnatý strom zbavoval buriny				
rímske číslo 545						zváraním pripoj tlač. ag. Turecka				
značka hélia			zatatá žena skr. pre ako hosť							
okaté ženy						sklon, úklon (tel.)				
klamal, cigánil						tromf (kart.)				

e-mailu alebo písomne na adresu našej redakcie. Každý mesiac potom vyžrebujeme jedného výhercu, ktorý od nás dostane tričko

s logom 25.rokov OZ KOVO a spomienkový predmet. Všetci účastníci, ktorí správne odpovedia na naše otázky, budú zároveň posunutí do záverečného žrebovania o hodnotné ceny, ktoré sa uskutoční koncom decembra za prítomnosti podpredsedníčky Rady OZ KOVO Moniky

BENEDEKOVEJ, ktorá našu súťaž zastrešuje.

O ČO SÚŤAŽÍME?

1.cena - kvalitný tablet

2.cena – 1TB externý disk

3.cena - 2200 mAh power banka (externá nabíjačka na mobily, tablety či PC)

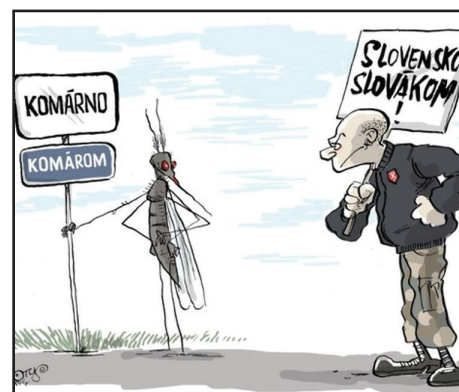
Ak sa teda chcete zapojiť do našej súťaže, pište na adresu: Redakcia Priority, ČSA 25, 974 05 Banská Bystrica; e-mailujte na: fakova@ozkovo.sk a sms-kujte na mobilné číslo: 0911 394 318 – to všetko do 25.dňa nasledujúceho mesiaca – t.j. 25. marca. Nezapudnite na heslo 25.rokov OZ KOVO a tiež na Vaše meno a kontakt, na ktorom Vás zastihneme!

1. SÚŤAŽNÁ OTÁZKA:

Ustanovujúci zjazd v Piešťanoch položil základy Odborového zväzu KOVO.

Viete, v ktorom roku - prípadne aj mesiaci to bolo?

Tešíme sa na Vaše odpovede a držíme Vám palce!

NA ZASMÍATIE ...

Opitý sused stojí pred domom a sťažka sa opiera o bránku. Ide okolo malý Janko a pýta sa ho: „Strýčko, a čo ste stratili kľúčik?“ „Nie, kľúčik nie – odvahu...“

Stretnú sa dvaja: „Servus, Feri, kam ideš?“ „Do krčmy.“ „Ty ale vieš človeka rýchlo prehovoriť!“

Každá žena vie vyjsť s peniazmi - no málokto rá sa s nimi aj vráti!

Rozprávajú sa dve kamarátky, ktoré sa stretli po dlhej dobe: „Modlíla som sa, aby som mala dobrého chlapa - a mám dobrého chlapa. On sa nemodlil - a dostal, čo si zaslúžil!“

Príde turista do dediny na Morave, stretne miestneho dedinčana a pýta sa ho: „Prosím vás, kde sa tu páli slivovica?“ „Vidíte ten kostol?“ „Áno.“ „Tak okrem neho všade.“

Slováci sú zvláštny národ: Keď sa stane niečo dobré, pijú, aby to oslávili. Keď sa stane niečo zlé, pijú, aby na to zabudli. A keď sa nič nedeje, pijú, aby sa niečo stalo.